

A legkiáltóbb irónia! S marad mindaddig, míg az emberi nem a felvilágosodás igazi útjára lépve, a humanitás minden terén nyilvánuló elveit hangoztatva az alsóbb foku teremtmények iránti kötelezettségeinek teljesen eleget tenni nem fog.

b) A nagykanizsai r. k. főgymnasium részéről küldetett:

H a n z i.

Irta: *Kereskedő László*, VII. o. t.

Jelige: Állathűség nem ritkább mint emberhűség.

A feltámadás ünnepe táján, mikor a nagy természet életre pezsdül a hosszú szendergésből, óhajtásaim óhajtása mindig az, hogy szünidőmet abban a rokonszenves, csues-ivű erdészlakban tölthessem. . . .

Egy merész lejtésű hegynek aljában rótták egymásba százados, kopást nem ismerő köveit.

Finoman ívelt ódon homlokzata előtt virágos kert pompázik, fészlő bimbókkal, tekervényes, sima-járásu utakkal; mögötte fenyves zúg, szívet-szervet edző léggel.

Áradozott lelkem a boldogságtól, hogy a legutóbbi alkalommal jó sorsom ismét ama kies hajlék felé vitt.

Repesett szívem örömében, mert a rokoni szeretet tanyájára, ölelő karok közé mentem.

De ujjongtam akkortájtban az ébredő tavasz lehellenén is. . . .

* * *

Megérkeztem után másodnap a virradat már nem talált fekvőhelyemen. Alig pirult el az égbolt keleti alja a szűz hajnal esőkján, alig hunytak le a bágyadt csillaglángok a sötétzölden tornyosuló, fenyvektől borított hegyek mögé, már is talpon voltam, hogy megjárjam a ház tájkát.

A kert nyíló virágai közé siettem; az üde pázsit is megfürdött velük a reggeli harmatban; gyöngye fűszálain a hajnal könyvével játszott a kelő nap gyér sugara; a gondos női kezekkel arányos formákra nyesett bokrok, cserjék bogán madárdal csattogott.

Lelkemig hatott a természet gyönyörű ébredése; merengve jártam-keltem a fenyves alján, majd meg a kertnek kigyózó, ibolyákkal szegélyezett ösvényein, míg álmodozásomból fel nem rezzentett néhány haragos, szakgatott „kár”, „kár”, szárnyesapkodás, meg aztán valami fehérnép kiabálása, mely szidás is volt, meg élénk tiltakozás is.

Alig indultam néhány lépéssel a hely színe felé, már is azon vettem észre magamat, hogy kedves, régi ismerősöm,

Hanzi, a háznak évek óta fogadott varjúja vállamra telepedett, s okos szemeivel bizalmasan, kéréleg tekint reám, mintha medenéket kérne valami ellen. . . .

Gyöngéden megsimogattam; zsebkendőmmel pedig letörültem hosszú ében csőréről azt a zsiros, tapadós, piros valamit, melyről hovahamar fogalmat szereznem segédkezett az előbbi percekben oly feltűnően hallatszó fehérnép, ki ideges mozdulatokkal s Hanzi felé haragosan lövelt pillantásokkal panaszlá el, hogy huszonhét krajezáron szerzett jó szagos „tóáltszappant“-ja mellől üzte el az imént az „adta madarát“, s most méltó haragjában utasítá ki a konyhaablakon, mert ama szépitőszernek felét Hanzi — nem is külsőjének javára, hanem — oda használta el, hová szem nem lát — a gyomrába, csőrén felejtve a „corpus delicti“-t.

Az elfogultságra valló panaszkodásnak azzal vettem véget, hogy jót nevettem az én madaram kópéságán, s kárpótlást ígérve a kárvallottnak — siettem a reggelire.

Régi barátságunknál fogva, melynek kötelékét a fentebbi pártfogás még szorosabbra fűzte köztem és Hanzi közt, — mindig mellettem volt a hűséges madár. Reggelizni sem hagyott anélkül, hogy az abroszra mellém telepedvén, az aprítani valóból hullott morzsák után, kis társaságunk nagy mulattatására, ne kapkodott volna oly furesán, hosszú csőrével nagyokat koppantván a kemény diófa-asztalra.

Majd nagy vidáman a pallóra szökkent lábaimhoz.

Bizony, szép madár volt.

Ej-szinü tollazatával, koromfekete, izmos, horgas lábai-val ugrált előttünk, hosszú, merev tollakból álló farkát időnkint odaérintve széklábhöz, asztallábhöz.

Ében csőrén szemfényvesztő tánczot járt a napsugár, mely a kertre néző ebédlőnek hatalmas szabásu boltjai alá szines ablakokon át szűrődött be.

Vidám szökkenésével, mely hasonló volt a kósza szellő könnyed szöktéhez, Hanzi a szárnyas ajtó felé tartott és beleütődött, mert hirtelenében nyílt az ki, s kopogtatás nélkül toppant be egy sötét ruháju, de még sötétebb tekintetű ember.

Szilárd léptekkel tartott nagybátyám felé, szótlanul nyujtva eléje kérvényét. Nagybátyám röviden, de részvétellel teljes hangon adta tudtára, hogy ő mint urasági tisztviselő az uraság rendeletén nem változtathat . . .

Egyik kerülő volt ez, kit gyanus viselkedése miatt elbocsátottak.

Hogy baljóslatú dörmögés közben maga után az ajtó betevé, Hanzi tollai még mindig feltorzadva állottak.

Egy párszor haragosan utána is káromgott

Megjött az est.

Most a fényes nap ejté le koronáját a lángoló tetejü fenyves mögé, az égbolt másik felén pedig a csillagok tüne-
deztek elő s kezdték árasztani, nemsokára az egész boltozat-
ról, hallgatag fényöket.

Vacsora után rövid ideig beszélgettünk; majd felmentem az emeletre, s az egyik szobában, mely ablakaival a feny-
vesre nézett, leültem az ódon-művü, de ünnepiesen csengő-
bongó zongora mellé.

Kimondhatatlan jól esett néhány akkordban kiöntenem szivem érzelmeit; az a néhány szomorú lejtésü hang az em-
lékek egész sorát kelté föl lelkemben, melyen most erőt vett a néma merengés.

A billentyűkre, ujjaimra, — meg a válhatatlan Hanzira, mely a kottatartónak fantasztikus faragványaiába kapaszkodott, reszketeg fénynyel áradt a holdvilág.

Kezem is lecsuszott már a billentyűkről, úgy elméláztam.

Hanzi egyre ott gunnyasztott a kottatartón.

Most a nyitott ablakhoz mentem, hogy kitekintsek a holdas éjbe, hogy élvezzem a fenyők közt lebegő üde illat balzsamát.

A csillagokon járt először tekintetem, s így csak később vettem észre, hogy ketten állunk egymással szemben, két alak: az egyik én, az ablakon belül, a másik meg az ablakon kívül, a párkányzatba fogózkodva.

A rémület minden tagomat megzsibbasztá s a szót tor-
komra fojtá, hogy benne azt a „sötét tekintetü“ férfiút ismer-
tem föl, ki most egy éji kísértet hatalmával emelte rám piz-
tolyát. . . .

A halál agóniája nagy, hideg cseppekben veritékezett homlokomról; ködbe borult szemeim menedéket kerestek; révedező pillantásaim Hanzit vették észre, a mint helyéről hirtelen vállamra szállt, onnét pedig mint a nyíl suhant ama rémes alak szeme közé. . . .

Egy rögtöni durranásra eszméletemet vesztém.

*

Hosszu makaes ájulásomból másnap reggelre ocsúdtam föl. Akkor megtudtam, hogy a lövés után, melynek golyója a zongora húrjaiba tévedt, az emeleti ablak alatt találták a volt kerülőt, a lezuhanás miatt megroncsolt testtel, kivagdalt szemekkel; ujjai pedig Hanzit tartották megfojtva.

Az én kedves megmentőmet a kert virágos hantjai alá temették; ráejtett könyüimet nyiló kelyhek fogták föl. . . .